

Metsätontun kaavahankkeen tavoitekeskustelut

24.3.2021

Ryhmäkeskustelujen koosteet ja loppukeskustelu

Ryhmäkeskustelujen teemat ja kysymykset

Teemaryhmät : Energia ja Palvelut, Liikkuminen, Viherympäristö ja Kaupunkikuva

Osallistujat: 25 henkilöä kaava-alueen asukkaita, naapureita, yrittäjiä ja muuten vain kaavahankkeesta kiinnostuneita keskustelivat pienryhmissä yhdessä kaava-hankkeen valmistelijoiden, maanomistajan, kaavahankkeen hakijan ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Keskustelujen aiheet, jotka mielellään kohdistettiin ryhmän teemaan

- mikä alueella on hyvää, tärkeää ja mitä heikkouksia on?
- mitä olisi kehitettävää? (mahdollisuudet ja uhat)
- mitä ajattelet kaavahankkeen energialähteistä ja liikkumisen palveluista?
- mitä näkökulmia tulisi erityisesti huomioida hiilitietoisuuden/vähähiilisyyden kannalta?

Palvelut ja energia: ryhmä 1

Dia 2

Nykytilanne

- Naapuruussuhteet ovat tärkeitä, kivat piha-alueet, turvallista aluetta, lapsia paljon, ihmiset tykkäävät asua alueella.
- Palveluita lähellä (kampaamot, ravintolat, pubit)
- Metroasema on todella tärkeä
- Autoja kulkee hieman enemmän, läpikulku ei toisaalta ole lisääntynyt
- Liikenne → tapahtumien aikaan ei ole aiheuttanut haittaa. Tapahtumista aiheutuu jonkin verran melua.
- Nopeusrajoitukset on maltilliset alueella (40-50 km/h) → voisi olla vieläkin alhaisemmat (liikenneympyrä rauhoittaa)
- Merituulentien eteläpuolelle pääsy? → Vähän suojateitä tällä hetkellä, 60 km/h nopeusrajoitus on korkea.

Palvelut

- Jalkapallostadionissa paljon potentiaalia (puurakenteisena)
- Merituulentien tulevaisuus → kehittykö kaupunkimaiseksi ympäristöksi (kivijalkapalveluita), voisi olla hyvä paikka kehittää aluetta. Metron käyttäjät varmasti mielellään käyttäisivät uusia palveluita.
- Kivijalkaliikkeitä ei oikein tahdo löytyä toimijoita. Kartoitettava riittävällä laajuudella.
- Urheilupuisto vieressä → voisiko olla saumaa palveluille, jotka kytkeytyisivät puiston toimintaan?
- Stadionin kävijöistä voisi tulla palveluiden käyttäjiä (pubiravintolat yms)
- Riittääkö päiväkodit ja koulut? Lähialueen koulut ovat nyt aika täynnä. Ehdottomasti tarkasteltava aihe kapasiteetin osalta.

Palvelut ja energia: ryhmä 1

Dia 1

Energiaratkaisut

- Lämmitysratkaisuista: kehittämishankkeissa tulee ehdottomasti ottaa huomioon uudet vähähiiliset ratkaisut ja kustannukset. Lämmitysratkaisut pitää olla keskiössä tällaisissa hankkeissa. Samoin kuin latauspisteet autoille.
- Radonhaasteet otettava huomioon.
- Geotermisen järjestelmän suunnittelu vaatii paljon aikaa tällaisessa kohteessa. Alueellinen hajautettu tuotanto voidaan suunnitella toimimaan tämän tyyppisissä kohteissa.
- Kattoja voidaan hyödyntää aurinkokeräiminä.

Hulevesien hallinta

- Puro/oja → yhteys Gräsanojaan. Voisiko vesiaihetta korostaa ja tehdä siitä oikein vehmas puronvarsiympäristö? Panostetaan esim. siltaan ja esteettisiin arvoihin. (Haltijantontunpuiston suunnittelu liittyy tähän)
- Vesiaihe voidaan kääntää eduksi ja mahdollistetaan asioita (iloa asukkaille)

Piha-alueiden viihtyvyys ja luontopalvelut keskellä kaupunkia

- Piha-alueita voisi kehittää erityisesti → suuria puita, penkkejä, aikuisille ja lapsille viihtymiseen soveltuvia alueita ja toimintoja. Rakennetaan rauhallista ympäristöä ja käytetään laadukkaita materiaaleja.

Palvelut ja energia: ryhmä 2

Dia 1

Yleistä ja mitä säilytetään?

- ”Uusi kortteli voisi ikään kuin muodostaa muurin Tontunmäen pientalonalueen suojaksi”
- Maantason pihat etenkin ensimmäisessä kerroksessa on koettu parhaaksi sekä nykyasukkaat että naapuriyhtiön asukkaat kokevat näin. Halutaan säilyttää se (pihamaa)
- Mataluus kiehtovaa, pihamiljöä ja pääse matalista taloista ilman hissejä korttelin vehreyteen ja kauemmaksi ulkoilemaan.

Palvelut

- Olisiko kampaamoille tarvetta, rautakauppa on Olarinluomassa, mutta mitä puuttuu?
- Ruoka tms. palveluita vain rajallisesti metroaseman yhteydessä, mutta kaikkiaan kohtuullisen hyvät (Lidl, Alepa, S-market, rautakauppa). Toivotaan, että uusi kortteli toisi jonkin verran uusiakin lähipalveluita.

Pysäköintitalosta ja siitä mitä siihen on liitettävissä:

- Pakettipalvelut nettikauppaan korttelille tai laajemmin palvelun
- Muuntojoustavuus autojen määrän vähetessä
- Pyöräkorjaamo
- Liikuntatilaa
- Vuokrattavaa varastotilaa pienvarastoille (jos on jäämässä tilaa)
- Huoli pysäköintitalon ulkonäöstä
- Urheilupuiston pysäköinti ei tarjoa nyt eikä varsinkaan tulevaisuudessa mahdollisuuksia vuorottaispysäköintiin mm. urheilupuiston kaavamuutoksen ja etätyön yleistymisen takia (korkeintaan vuokra-autojärjestelmän osalta)

Palvelut ja energia: ryhmä 2

Dia 2

Liikkuminen ja liikkumisen palvelut

- Liikenneyhteydet erinomaiset
- Autojen tarvetta vähentävä MaaS-tyyppinen palvelu palvelee aluetta mutta myös vanhan Tapiolan aluetta (aseman lähellä) koska siellä ei ole autopaikkoja
- Jalankulkua muualla kuin tien vieressä
- Pohdittiin, miten Merituulentien vartta voitaisiin kehittää mielenkiintoiseksi kävely-ympäristöksi.

Energia

- Energian osalta ei ole mitään säilyttämisen arvoista ja uusiin energiaratkaisuihin suhtauduttiin varauksella

Maalämpö:

- Tarve korttelille ja kenties naapurikorttelille. Syvät kaivot suhteessa tavallisiin mataliin joiden arvioidaan kylmenevän 50 vuodessa. Alueellisen kaukolämmön tarve koko alueella kaava-asiana
- Miten jatkossa – jos/kun kortteleita muutetaan maalämpöön – varmistetaan se, etteivät kaukolämpöasiakkaiden kustannukset nouse kohtuuttomaksi (investoinnit)

Palvelut ja energia: ryhmä 2

Dia 3

Rakennukset

- Rakennetaanko puusta vai betonista? Epäiltiin korkeaa puurakentamista, puusta ehkä matalampaa
- Korkeintaan matalimmat talot voisivat olla puusta

Jätehuolto

- Roska-autot alueella eivät saisi liikkua korttelin pihoihin, ei häiriötä alueelle.
- Ei toivottu putkijätessysteemiä (kuten Suurpelto)

Viheryhteydet

- Tulevaisuudessa olisi kehitettävä vihreää yhteyttä keskuspuistoon.

Liikkuminen

Dia 1

Yleistä

- Monia eri tarpeita liikkumisen suhteen, monet kävelevät ja pyöräilevät, metrolla ja autolla mennään töihin
- Nuorilla eri tarpeita ja liikkumisen muotoja kuin aikuisilla
- Yhteiskäyttöisiin kulkuneuvoihin ja jakamistalouteen vahvaa kiinnostusta → tämä vaatii ajattelutavan muutosta ja uuden tavan opettelua

Hyvää alueella

- Metro vaikuttanut asunnon hankkimiseen alueelta, autolla liikkumiseen alueelta on hyvät yhteydet
- Hiihtoladut, rantoja ja keskuspuisto lähellä, jalan pääsee liikkumaan hyvin
- Metro ja sinne kävely mahdollistaa vapauden ilman bussiaikatauluja

Heikkouksia

- Vapaa liikkuminen alueella ja sen läpi olisi tärkeää mahdollistaa ja suunnitella toimivaksi eri suunnista. Nyt sitä estetään monin paikoin.

Liikkuminen

Dia 2

Kehittämiskohteita

- Uusilla ratkaisuilla voimme tuottaa hyvää myös ympärillä asuville. Yhteiskäyttöä voisi pilotoida alueella
- Todella tärkeää, missä yhteiskäyttöiset kulkuneuvot sijaitsevat, voisivat olla muutamassa eri paikassa
- Tarvitaan uusia kulkureittejä niitylle Koivu-Mankkaan tien puolelta
- Suojateiden sijoitteluun Merituulentiellä tulee kiinnittää huomiota todellisen kulkutarpeen mukaan, samoin kuin kaikkien teiden ja polkujen ym., kiertoliittymä metron edustalla ei toimi, siinä ei osata ajaa.

Muuta huomioitavaa

- Pitäisi voida luottaa, että välineet ovat saatavilla kun tarve
- Koronan myötä matkat keskittyvät kotiin lähtö- tai päätepisteen myötä
- Alueen identiteetti muodostetaan tässä samalla.

Viherympäristö

Dia 1

Yleistä viherympäristöstä

- Metsätontun kortteli ei kuulu ympäristöön, arvostiriitoja – iso parkkialue, jotenkin ei kuulu kokonaisuuteen, tavoitteena vihreyttä ja tiivistä ja kaupunkimainen alue
- Henkinen Jousenpuiston ja Metsätontun raja, millaisilla arvoilla suunnitellaan:
- Porrastus huomioiden jatkokehittäminen
- Metsäalueen siivoaminen
- Käyntikortti Tontunmäelle – Merituulentien kehittäminen, vihreyttä lisää, uljas massa (erottuu Jousenpuistosta, mutta kuitenkin tasapainoinen kaupunkikuva
- Ei tötterörivistö alueelle, lisäelementti, joka erottaisi Jousenpuistosta

Hyvää alueella

- urheilupuisto lähellä
- puutarhamaisuus, luonto lähellä
- hyvät palvelut, metro tärkeä

Viherympäristö

Dia 2

Kehitettävää

- Parkkialue ei kuulu alueeseen
- Metsä siistittävä, olisi porttina alueelle
- Gräsanoja ollut sotkupaikka, tästä ei mallia
- Puro / oja ei ole tulvinut; puron länsipuolen puut voisi säilyttää
- Entisen Fidan paikalle siistiä ja vehreää, nyt tunkkainen alue
- Pihoille vehreää kasvillisuutta: luonnonomaista kasvillisuutta
- Tontunmäen alueen reunoille jätettävä vehreää, jos ja kun aluetta kehitetään
- Metsäiset vehreät pihat (enemmän mäntyjä ja muita puita)
- Hiilineutraalisuus: Viherkatot, lämpökaivot toivottavia – imago nousisi alueella

Viherympäristö

Dia 3

Hulevedet

- Hulevesien hidastaminen – vehreys
- Ojasta kanava, hyvä kehittää, luo lisää viihtyisyyttä – voisi saada ”portin” Tontunmäelle

Rakennukset

- Keltainen parakkikylä – tunnistetaan nykyään: hyvä, että kehitetään!
- Asuntojen korkeus ja rakentamisen tehokkuus kiinnostaa
- Osa matalampaa ja madaltuisi pientaloja lähestyessä (kerrostalojen parvekkeet)
- Talojen julkisivuja voisi käyttää alueen omaleimaisuuden korostamiseen

Muuta huomioitavaa

- Mitä Orionille tapahtuu, urheilupuisto, Steniuksen kumpu ja Jousenpuisto kehittyvät - toivotaan ettei olisi eriparia, tulisi ”pikkukaupunki”
- Jos Orionin alue kehittyi, jääkö viheralue..?
- Toivotaan yhteensopivaa alueelle tulevia hankkeita ajatellen
- Massa voi olla kuten Jousenpuistossa, mutta porrastusta ja vihreää

Kaupunkikuva: ryhmä 1

Dia 1

Vahvuudet

- Vihreys ja vehreys
- Alue tosi viihtyisä, ennen kaikkea luonnonläheisyys
- Merenranta
- Palvelut ja Tapiolan keskusta
- Kulku-yhteydet liikuntapaikkoihin, urheilufasilitetit
- Liikenteen solmukohta – metroaseman läheisyys

Heikkoudet

- Kaikki vihreät valinnat ei välttämättä nyt mahdollisia, esim. energia
- Ojan haasteena ennemminkin ollut, että on vedetön

Kaupunkikuva: ryhmä 1

Dia 2

Mahdollisuudet

- Kaupungin rooli – voidaan velvoittaa hyviä asioita
- Uudentyyppiset rakennustavat, massiivitiili, puu? Voisivat sopia alueelle
- Voidaanko hyödyntää purettavaa rakennus-materiaalia?
- Keskitetyt parkkipaikat ja parempi hulevesien hallinta?
- Mahdollisuuksia tuntuu olevan paljon
- Alue mahdollistaa kunnan pyöräpaikat
- Mahdollisuus korostaa ja parantaa monia jo vahvoja piirteitä
- Aurinkopaneeli-teknologia kehittyy – mahdollisuuksia!
- Maalämpö-mahdollisuudet kiinnostavia, pääseekö siihen ”ulkopuoliset” mukaan?
- Enemmänkin vihreää!
- Viherkatot? – miten maksimoidaan vihreä ympäristö, ja vihreät valinnat?
- Voisiko Jousenpuiston parkkihallia hyödyntää tai olisiko sen kapasiteetti riittävä?
- Muunneltavat / modulaariset parkkitalot, jos tarve vähenee niin voidaan joustavasti vaihtaa tarkoitusta
- ”Rakennetaan arvokkaan Tontunmäen viereen” → rakennetaan arvokkaalle Tontunmäelle! Miten huomioidaan?

Kaupunkikuva: ryhmä 1

Dia 3

Epävarmuudet

- Vihreän säilyminen huolestuttaa
- Vanhan puuston säilyttäminen voi olla vaikeaa?
- Alueen merkittävä muutos, erityisesti merkittävä tiivistyminen ja massojen moninkertaistuminen tuntuu haastavalta
- Keskusteluun tarvitaan laajempi perspektiivi – vaikutukset Tontunmäkeen merkittävät, tarvitaan herkkyyttä
- Massoittelu, miten alue muuttuu – huomioitaisiin, miten tien puolelta siirrytään pientaloalueelle
- Hulevesien ja paikoituksen hoitaminen?
- Liikenteen (jakamis)palvelujen pitäisi olla tosi luotettavat, että käyttäjäksi lähdetään
- Sähköautoteknologia kehittyä vauhdilla – oma auto ja pyörä voi olla mielekkäämpi ja mukavampi? Jakamistalous voi olla vielä kaukainen ajatus.

Kaupunkikuva: ryhmä 2

Dia 1

Yleistä

- Nykyään on tärkeää, että elämme mukavassa ympäristössä
- Kortteliympäristössä olisi hyvä olla palveluita
- Alueella olisi hyvä olla peruspalveluita
- Riskiryhmäläinen ja seniorikansalainen, mutta ”tuntui siltä, että tässä suunnitellaan nuorisolle asuntoja” (Rakennetaan kaikille työryhmän (=Raka) esteettömyyden kokemusasiantuntija)
- Sukupolvenvaihdos on jo taloissa käynnissä
- Metron muutos on näkynyt – vaikka ”kuopan” täytyminen on kestänyt kauan
- Nyt on palvelut parantuneet todella hyvin
- Muutos on ollut hienoa, eikä ole vaikuttanut meihin
- Stadion hanke voi vaikuttaa vielä isommin kaupunkikuvaan
- Asunnon sisäiset asiat tulevat kuntoon uusien säädösten myötä
- Syy alueelle muuttamiseen oli suunnitelmat lähikaupan tulossa

Alueen identiteetti

- Tontunmäkeläinen identiteetti osaksi rakennussuunnittelua esimerkiksi taiteen keinoin?
- Tonttuovia alueen rakennuksiin?
- Mistä alueen nimistö on saanut alkunsa?
- Historia ja tonttuaihe on tärkeä
- Tämä on vanhaa kartanon aluetta
- Läheisyys luontoon on historiallista
- Hyviä olevia asioita paikallisesta luonnosta voisi ottaa mukaan myös uuteen ympäristöön
- Kontakteja vanhoihin asukkaisiin ja muistoihin voisi ottaa mukaan.

Kaupunkikuva: ryhmä 2

Dia 2

Arkkitehtuuri

- Millainen arkkitehtuuri sopii tälle alueelle?
- Enää ei ehkä ole niin paljon tarvetta jokaisen pihan omalle leikkialueelle.
- Jousenpuistoon on tehty leikkipaikkoja suojaisesti talojen sisäpihalle.
- Metroaseman ympäristöjen rakentaminen on ollut tosi rajua ja isoja rakennuksia tulee viereen. Ei hyvä!
- Parvekkeiden lasituksista: Kaaos ja romut näkyvät kaikkialle alas asti lasitetuista parvekkeista
- Alaosan lasin kuviointi on toimiva ratkaisu, antaa valoa sisään ja tuo avaruutta
- Räikeät värit eivät myöskään ole mieleen, tuottavat häiriötä ja ongelmia aistihäiriöisille
- Hienoa, että on vasta ajatusasteella tämä asia ja nyt ollaan jo tässä esittelemässä tätä asiaa. Toivotaan, että tämä avoin valmistelu ja vuorovaikutus jatkuu läpi hankkeen
- Rakennusmassasta äänimuuri Tontunmäkeen päin
- Mittakaava kevenemään Tontunmäkeä kohden
- Julkisivuihin porrastusta
- Parvekkeisiin taideaiheita, teemoja historiasta?

Yhteisöllisyys

- Pihalla eri ikäisille kohtaamispaikkoja
- Nykyinen rakentaminen tukee myös sosiaalisia kohtaamisia
- Yhteiset saunat ja sosiaalityilat
- Työtilat asukkaiden käyttöön
- Selkeät korttelipihat ja leikkialueet
- Digitaalisuus sosiaalisuuden tukena

Kaupunkikuva: ryhmä 2

Dia 3

Esteettömyys

- Esteettömyyden näkökulma on erittäin hyvä. Ja muutkin modernit säädökset.
- Suunnittelun lähtökohta.
- Vanhemmat ihmiset otettava myös huomioon.
- ”Esteetön” digitaalisuus

Yhteys luontoon

- Purouoma on rikkaus
- Vehreät, puustoiset pihat
- Ulkotila ja piha asumisen jatke

Energia

- Tällä hetkellä talo vuotaa lämpöä joka nurkasta
- Vähähiilisyys siis kannatettavaa hankkeessa
- Geoenergialle peukku
- Jätehuollon järjestäminen pohdintaan
- Äänieristykseen tulisi kiinnittää huomiota

Kaupunkikuva: ryhmä 2

Dia 4

Jätehuolto

- Jätehuollon järjestäminen pohdintaan

Korttelipalvelut

- Qheat (jäähdytys koettiin tärkeäksi)
- Kauppapalvelut
- Postipalvelut
- Työskentelypisteet.

Uhkat

- Uhkina havaittiin turvallisuus
- Sosiaalisen kontrollin mahdollisuudet huomioitava ratkaisuisissa
- Miten saada liikenneyhteys Tontunmäkeen pysymään rauhallisena?
- Liikenteenohjauksessa voi piillä uhkia, alueella paljon liikennettä
- Kesän mopoilijoiden lempireittiä on Koivu-Mankkaan tie (lähinnä meluhaitta)
- Monenlaisten liikkujien huomioiminen suunnitteluissa
- Miten saisi tuettua yhteistoimintaa?
- Avoimuus, läpinäkyvyys.

Loppukeskustelu

- Uusi kerrostaloalue nähtiin myös mahdollisuutena.
- Esportin alue on ammattilaisten alue. Orionin pellot on hieno peltoalue, jolla on paljon koululaisia. Tonttuleikistä voisi kehittää ei-ammattilaisten alueen eri lajeja silmällä pitäen. Puinen silta Koivu-Mankkaan tien yli yhdistämään ladut Tonttuleikistä urheilupuistoon ja siitä eteenpäin
- Hiihtohommaa on hoidettu hienosti.
- Yhdistetään hiihtoladut Koivu-Mankkaantien yli Orionin pelloilta Silkkiniitylle.

- Rakennusmassa kasvaa viisinkertaiseksi. Tämä asettaa arkkitehdeille ja suunnittelijoille melkoisen haasteen: miten saadaan rakennettua alue niin, että se on sopusoinnussa muun Tontunmäen kanssa? Pieni huoli on suunnittelusta.
 - Kulmakivi Ky, Marianne Kaunio: vastaus edelliseen kommenttiin: Haaste on todellinen. Vieressä on mielenkiintoisia alueita. Tässä on luonteva nivelkohta, joka sallii kekseliään lähestymistavan rakentamiseen. Tullaan tekemään lukuisia vaihtoehtoja siihen, miten aluetta aletaan kehittää, ja vaihtoehtoja tulee nähtäväksi OAS- ja luonnosvaiheessa.
 - Kaavoitus, aluearkkitehti Sampo Sikiö: Paljon on ratkaistavia kysymyksiä, ja kaavoituksesta tullaan asettamaan tiukkoja tavoitteita rakentamiselle. Tästä alueesta halutaan tehdä hyvä.

- Tilaisuus koettiin hyvänä ja keskusteluryhmät tekivät hienoa työtä! Kerätty aineisto elää pitkään ja sen tuella saadaan hyvin suunniteltua.

Yhteenveto

Vahvuudet ja heikkoudet

Metro on parantanut liikenneyhteyksiä ja on alueen vetovoimatekijä. Palveluja pidettiin melko hyvinä, tosin kehitettävääkin on. Luonnonläheisyys ja meri sekä kaavahanke-alueen vieressä oleva urheilupuisto koettiin tärkeinä viihtyisyydessä.

Gräsanoja ja lähimetsä ovat epäsiistejä. Osaksi oltiin hieman huolissaan häiritsevästä auto- ja mopoliikenteestä. Heikkoutena mainittiin myös, että kivijalkaliikkeisiin ei löydy toimijoita. Päiväkotien ja koulujen paikkamäärät koettiin jo nyt riittämättömiksi.

Kehitettävää

Kehitettävää löytyy paljon ja myös alue tarjoaa siihen useita mahdollisuuksia. Yksi näistä on viereisen Tapiolan jalkapallostadionin potentiaali. Lisäksi osallistajat ehdottivat, että alueidentiteettiä ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan eri keinoin suunniteltaessa asuinkorttelia. Toivottiin myös yhteisöllisiä korttelipalveluja kuten etätyöpisteitä, postipalveluja, pyörän huoltotiloja ja muita korttelipalveluja. Kaava-alueen toivottiin suunniteltavan soveltuvaksi sekä Jousenpuiston että myös Tontunmäen kaupunkikuvaan. Osallistajat toivat esille esteettömyyden ja toivoivat esimerkiksi taiteen näkymistä tulevissa suunnitelmissa. Lisäksi toivottiin hiilitietoisia energiaratkaisuja kuten aurinkoenergiaa ja osittain myös maalämpöä. Samoin ehdotettiin, että vesiaihetta korostettaisiin puroympäristössä ja hulevesien hallinnassa. Myös uudet liikkumisen mahdollisuudet nähtiin hyvänä mahdollisuutena autoliikenteen vähentämiseksi. Uudet liikkumisen mahdollisuudet saattavat vähentää pysäköintitilojen tarvetta ja siksi niihin toivotaan muunneltavuutta myös muihin käyttötarkoituksiin.

Epävarmuuksia

Hulevedet ja paikoitus olivat huolena. Osallistajat miettivät myös, säilyykö viheralueet ja vanha puusto rakennettaessa kaava-aluetta.